

El Ballaró

Olvan

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Riera de la Riba-El Ballaró (El Ballaró, 08611-Olvan)
Emplaçament Carretera de Vic a Gironella, Km 46'5, trencall a mà dreta, prop de la riera de la Riba.

Coordenades:

Latitud: 42.05291
Longitud: 1.91475
UTM Est (X): 410196
UTM Nord (Y): 4656221

Classificació

Número de fitxa 08144 - 1
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Gòtic Modern Renaixement Barroc
Segle XVIII
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: Actualment estan restaurant l'antic arrebossat exterior seguint la tècnica tradicional
Protecció Inexistent
Número inventari si, IPA, 3476
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 008A00026
Fitxes associades:
[Puigcogull](#)
Autoria de la fitxa J. Busquets, P.Cascante, C. Sellés, R. Serra.

Data de registre de la fitxa: dl., 13/05/2002 - 02:00

Autoria de la darrera revisió: Sara Simon Vilardaga

Data de la darrera revisió: ds., 27/03/2021 - 00:00

Descripció

Es tracta d'una masia documentada des del segle XIV, amb ampliacions dels segles posteriors. D'estructura clàssica, amb la teulada a dues vessants, consta de planta baixa i dos nivells, un de principal i l'altre sota teulada. A la façana oest s'hi observen vàries fases constructives; un cos central de carreus ben tallats i escairats a la part central. Les ampliacions posteriors corresponen a la característica arquitectura de les masies de l'època moderna amb balcons i finestres de llinda plana. Els dos nivells superiors són obrats amb tàpia amb restes de l'enlluït original de motius incisos. Els balcons sostinguts per dues mènsules de pedra treballada i llosa de pedra, i les baranes de ferro forjat. A la part superior hi ha finestres del s. XIX. A la façana nord, els balcons tenen les mateixes característiques de la façana oest, que conserva el darrer enlluït exterior. La façana de migdia manté els característics arcs de mig punt a la planta baixa i rebaixats al pis principal; la façana est està amagada pels afegitons posteriors, especialment de la masoveria. La teulada a dos vessants té el carener perpendicular a la façana principal. Interiorment l'edifici té la planta baixa sostinguda per mitjà de voltes de canó amb llunetes de tipus encofrat i la resta de pisos estan sostinguts per forjats de fusta .

Observacions:

Sembla que l'edifici fou construït almenys amb tres fases constructives. En diversos llocs del mas Ballaró es conserven alguns elements artístics de ferro forjat que a continuació descrivim: - Un picaporta a l'entrada oest del cos afegit o porxo; es tracta d'un element de forja acuradament treballat amb motius vegetals simples de tendència barroca. Actualment està repintat. - Un segon element es conserva a la porta principal de la casa i correspon a la convencional forma de mà que sosté una bola. - Un tercer element protegeix una finestra de la façana oest i segueix la tipologia de "llargandaix" amb les branques desaparellades. - També cal destacar un conjunt de frontisses conservades en diverses portes i finestres de la casa, de les quals algunes corresponen al seu lloc i altres semblen reaprofitades. Tots aquests elements semblen obres populars fabricades per ferrers locals.

Autoria de les imatges: Sara Simon, 2021.

Història

Masia documentada des del 9 d'abril de 1348 en un capbreu del monestir de Sant Pere de la Portella. La família Ballaró s'extingí a finals del segle XVI i la casa passà a mans de la família Canudas la qual en continua sent la propietària. L'extensió de la propietat ha anat augmentant al llarg dels segles amb l'annexió de Puigcogull i Casavadella a l'inici del segle XV, Sant Salvador al segle XVI i Piulant al segle XVII, totes elles en terme municipal d'Olvan. La masia guarda un interessant arxiu de pergamins i protocols notariais que van des del segle XIV fins a l'actualitat. S'ha realitzat un estudi sobre la història i la família del mas que resta inèdit.

Bibliografia

SALES, N. (1989): Els segles de decadència. (XVI-XVIII), a "Història de Catalunya", volum IV, Ed. 62 s/a, Barcelona, p.197. "Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya". Vol.5. El Berguedà (1994), Barcelona, p. 135. SANTAMARIA, J. (1986). Memòries del Monestir de Sant Pere de la Portella i de tot el seu abaciat i baronia, p. 80. BUSQUETS (1997). Un capbreu de la Portella de l'any 1348. L'Erol nº 55,p.23-26. BUSQUETS (2002): Notícies històriques i arbre genealògic del Ballaró a partir del seu arxiu documental (inèdit)

